

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан факультету
педагогіки і психології

_____ Т.О. Олефіренко

«08» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
ХУДОЖНЯ ПРАЦЯ ТА ОСНОВИ ДИТЯЧОГО ДИЗАЙНУ

освітнього рівня бакалавра (3.10)
галузі знань 01 Освіта
спеціальності 012 Дошкільна освіта

Шифр за навчальним планом ПП 2.16

Київ -2021 рік

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми, затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова «27» квітня 2017 року, протокол №10.

Розробник програми: Козак Т. В., кандидат педагогічних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки і психології дошкільної освіти
«30» серпня 2021 р., протокол №1

Завідувач кафедри

проф. Цветкова Г.Г.

I. Опис дисципліни
Шифр дисципліни ПП 2.16

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань (шифр, назва) 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів 4 кредити ЄКТС		Методи навчання: пояснювально-ілюстративний; проблемно-пошуковий; мультимедійний; фасилітації; творче завдання
Спеціальність (код, назва) 012 Дошкільна освіта	Загальна кількість годин		
	<i>Денна- 120</i>	<i>Заочна-120</i>	
Освітній рівень Бакалавр	Лекцій:		
	18	6	Форми поточного контролю: тестування оцінювання творчих завдань
	Семінарські (практичні) заняття:		
Нормативна	24/9	-/6	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом I	-	-	
	Індивідуальна робота:		
Семестр II	-	-	Самостійна робота: 69/108 год.
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) аудиторне -3 самостійна робота 4	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		Форма підсумкового контролю: залік
Мова навчання – українська	1:2	1:2	

Навчальний курс «Художня праця та основи дитячого дизайну» забезпечує фахову художньо-конструктивну підготовку студентів спеціальності «Дошкільна освіта» освітнього рівня «бакалавр». Специфіка опанування студентами змістом дисципліни полягає у засвоєнні теоретичних психолого-педагогічних засад художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку; технологій ручної та механічної обробки різних матеріалів; способів конструювання та художньо-декоративного оформлення виробів; методики навчання художньої праці дітей у різних вікових групах.

Предмет вивчення дисципліни – процес трудового та естетичного виховання; мета, завдання, зміст, форми та методи організації художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальний матеріал курсу спирається на базові положення педагогіки загальної, педагогіки дошкільної, загальної та дитячої психології про роль діяльності у розвитку особистості дитини-дошкільника та психології творчості про специфіку дитячої художньо-конструктивної творчості та особливості її активного розвитку.

Метою навчальної дисципліни є підготовка студентів-майбутніх вихователів як висококваліфікованих фахівців, здатних до організації та проведення занять з художньої праці в дошкільних навчальних закладах; до створення умов для гармонійного художньо-естетичного розвитку особистості дитини дошкільного віку.

Завдання вивчення студентами курсу визначаються вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра, а також специфікою майбутньої професійної діяльності і полягають у наступному:

- формування у студентів інтересу до декоративно-прикладного мистецтва, дизайн-діяльності, активне залучення їх до художньо-творчої роботи;
- розвиток естетичного сприймання, образного, творчого мислення, творчих здібностей, підвищення загальної естетичної культури студентів;
- розширення полікультурного та політехнічного світогляду;
- розширювати здатність аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.
- оволодіння студентами системою теоретичних та методичних знань, формування професійно-виконавчих (методичних, зображувальних, конструктивних, художніх) умінь та навичок;
- формування професійної готовності майбутніх вихователів до проведення занять з художньої праці у різних вікових групах;
- формування здатності до створення естетично привабливого дитячого середовища;
- оволодіння студентами враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

II. Основні результати навчання та компетентності, які їх формують

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	ПР-15 Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.	КС-9 Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.
2.	ПР-19 Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.	КС-15 Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей
3.	ПР-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.	
4.	ПР-22 Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.	

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС 120 год.

з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин									
		денна форма					заочна форма				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарських	СРС	Аудиторні	Лекції	Семінарських	Практичні	СРС
Модуль I. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці та організація художньої праці та дизайну з дітьми дошкільного віку											
1	Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку	4	2	2		2		2		2	4
2	Психолого-педагогічні основи художньо-конструювальної діяльності дітей дошкільного віку	5	2	3		2		2		2	4
3	Дизайн. Дитячий дизайн: види та сутність	4	2	2		2		1		1	
4	Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання	4	2	2		2		1		1	4
Модуль II. Робота з папером, картоном											
1	Історія виникнення паперу. Техніка трафарету, штампу і шаблону в процесі обробки паперу і картону. Розробка дизайн-проектів.	2	2			2					
2	Аплікація. Вирізування симетричних та асиметричних форм, плетіння килимків.	2			2	2					4
3	Конструювання з квадрату поділеного на 16 частин.	2			2	2					4
4	Посібники для рухливих ігор і святкових ранків. Театральні маски.	2			2	2					4
5	Паперопластика в дошкільному навчальному закладі.	2			2	2					4
6	Виготовлення та оформлення настільного театру.	2			2	2					4

7	Виготовлення виробів в техніці пап'є - маше.	2			2	2					4
8	Етно-дизайн при виготовленні ялинкових прикрас (плоскі ялинкові прикраси) Виготовлення об'ємних ялинкових прикрас	2			2	2					4
9	Інноваційні технології у дитячому дизайні	2			2	2					4
Модуль III. Робота з природним матеріалом											
1	Ознайомлення з природним матеріалом, який використовується в аплікації в процесі навчальної дизайн-діяльності.	2	2			2					4
2	Конструювання об'ємних виробів з природних матеріалів. Лялька з трави.	2			2	2					4
3	Аплікація з листя, квітів, насіння овочів, фруктів.					2					4
4	Аплікація з соломи. Етно-дизайн.					2					4
Модуль IV. Робота з нитками та тканиною											
1	Вишивка і аплікація. Декоративні шви. Аплікація на тканині.	2	2			2					4
2	Вишивання декоративними стрічками.	2			2	4					4
3	Виготовлення народної ляльки.	2			2	4					4
4	Пошиття та оформлення м'якої іграшки.	2			2	4					4
Модуль VI. Робота з різними матеріалами											
1	Конструювання іграшок з непридатних дріб'язкових матеріалів (меблі, транспорт).	2	2			2					4
2	Конструювання виробів з утилізованої пластмасової продукції(іграшки з поролону).	2			2	2					4

3	Ознайомлення з писанкарством. Писанкарство. Декорування яйця нитками. Ознайомлення з писанкарством. Символіка українських писанки. Техніка писання писанок воском.	2	2		2	2					4
<i>Усього годин</i>		120	18	9	24	69		6			108

IV. Зміст дисципліни

	4.1. Назва розділів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	Модуль I. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці та організація художньої праці та дизайну з дітьми дошкільного віку	12	6
1.1.	<i>1. Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку</i> Психолого-педагогічні основи художньої праці. Аналіз змісту Базового компонента та програм дошкільної освіти щодо визначення основних підходів до розвитку дитини дошкільного віку в художньо-продуктивній праці. Значення художньої праці для всебічного розвитку дитини дошкільного віку. Предмет і завдання курсу «Художня праця та основи дизайну». <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]		
1.2.	<i>2. Психолого-педагогічні основи художньо-конструювальної діяльності дітей дошкільного віку</i> Художня праця як засіб формування творчої особистості дитини. Розвиток психічних процесів дитини засобами художньої праці. Сприймання як основа занять дітей художньо-конструювальною діяльністю. Розвиток сенсомоторики та координації рухів дитини у процесі занять художньою працею. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21, 25]	10	4
			4

1.3.	<p><i>3. Дизайн. Дитячий дизайн: види та сутність</i></p> <p>Дизайн як засіб збагачення духовного світу людини. З історії розвитку дизайну. Види дизайну та їх характеристика. Дитячий дизайн. Види дитячого дизайну та їх характеристика. Особливості використання основ дизайну у роботі з дошкільниками</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,17,21, 24, 25]</p>	10	
1.4.	<p><i>4. Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)</i></p> <p>Поняття про колір та його властивості. Основні закони Принципи організації роботи з дошкільниками у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну). Форми навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну. Методи навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну. Роль вправ і творчих завдань у навчанні дошкільників художньої праці. Аналіз дитячих робіт з художньої праці.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [7,12,15,17,21, 24, 25]</p>	12	4
Модуль II. Робота з папером, картоном			
	<p><i>1. Історія виникнення паперу. Техніка трафарету, штампу і шаблону в процесі обробки паперу і картону. Розробка дизайн-проектів</i></p> <p>«Художня праця та основи дизайну» як навчальний предмет. Організація навчальної роботи в майстерні. Техніка безпеки. Використання матеріалів для виготовлення клеючих сумішей: крохмалі, пшенична мука, столярний клей. Якість і недоліки різних видів клею.</p> <p>Короткі відомості з історії виникнення паперу та розвитку паперової промисловості. Виробництво паперу і картону на Україні. Сучасні машини і обладнання паперових підприємств. Використання паперу в різних галузях господарства.</p> <p>Поняття про трафарет, шаблон, штамп. Використання трафарету, штампу і шаблону в окремих галузях виробництва поліграфічної, текстильної, художньої, будівельної промисловості. Використання трафарету, штампу і шаблону в практиці масового виготовлення наочних посібників, ігор, іграшок, костюмів і головних уборів для свят і творчих ігор.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p> <p><i>2. Аплікація. Вирізування симетричних та асиметричних форм,</i></p>	2	2

<p><i>плетіння килимків.</i></p> <p>Поняття про аплікацію. Використання аплікації в дитячому садку при створенні картин орнаментів, прикрашенні альбомів, наочних посібників, при виготовленні дидактичного матеріалу, іграшок. При оформленні стендів.</p> <p>Матеріали для аплікації: папір, природні матеріали (солома, засушені рослини, насіння, кора дерев, тополиний пук). Матеріали для фону: глянцевого, оксамитового, шагренового, тисненого, срібного, бронзового папір, картон, планшети та ін. Клеючі суміші. Обладнання.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p>	2	2
<p><i>3. Конструювання з квадрату поділеного на 16 частин.</i></p> <p>Папір і картон придатні для виготовлення об'ємних виробів. Специфіка роботи з картоном. Прості об'ємні вироби із смужок паперу, квадратних, прямокутних листів. Об'ємні вироби з квадратного листка, поділеного на 16 частин. Об'ємні вироби прямокутної, циліндричної форми. Склеювання за допомогою зубчиків і прямокутних відгинів. Оформлення об'ємних виробів аплікацією з кольорового паперу. Використання об'ємних виробів як ігрового матеріалу.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p>	2	2
<p><i>4. Посібники для рухливих ігор і святкових ранків. Театральні маски</i></p> <p>Педагогічні, естетичні і технічні вимоги до іграшок і посібників для творчих ігор. Підвищення міцності посібників шляхом наклеювання паперу на марлю. Посібники з цупкої тканини, картону, пап'є-маше. Види посібників і іграшок для творчих ігор, свят, інсценівок, казок.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p>	2	2
<p><i>5. Паперопластика в дошкільному навчальному закладі.</i></p> <p>Папір і картон придатні для виготовлення об'ємних виробів. Специфіка роботи з картоном. Прості об'ємні вироби із смужок паперу, квадратних, прямокутних листів.</p> <p>Об'ємні вироби прямокутної, циліндричної форми. Склеювання за допомогою зубчиків і прямокутних відгинів.</p> <p>Оформлення об'ємних виробів аплікацією з кольорового паперу. Використання об'ємних виробів як ігрового матеріалу.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p>	2	2
<p><i>6. Паперопластика в дошкільному навчальному закладі.</i></p> <p>Вибір казки, оповідання чи художнього твору для визначення основних героїв, які будуть виготовлятися. Виготовлення ескізів та</p>	2	

<p>підбір фарб для оформлення настільного театру. Схема виготовлення основи для настільного театру. Допоміжні матеріали (лак, клеюча плівка)при оформленні театру.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p> <p><i>7. Виготовлення виробів в техніці пап'є - маше.</i> Поняття рельєф (барельєф, горельєф). Застосування пап'є-маше в декоративно-ужитковому мистецтві. Обладнання, інструменти та пристосування для роботи з пап'є-маше. Матеріали. Організація робочого місця. Виконання рельєфів та об'ємних форм за моделлю та формою: виклеювання, сушіння, зняття копії з форми, монтаж виробу. Ґрунтування, шліфування та оздоблення виробу (передача різних фактур, фарбування і розпис).</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p> <p><i>8. Етно-дизайн при виготовленні ялинкових прикрас (плоскі ялинкові прикраси). Виготовлення об'ємних ялинкових прикрас</i> Виготовлення ялинкових прикрас з різних матеріалів. Короткі методичні відомості про організацію роботи дітей по виготовленню різних прикрас.</p> <p>Ялинкові прикраси: прапорці - підвісні і на паличках, прості і фігурні, односторонні і двосторонні, одноколірні і різнокольорові; зірки (4-6-8-кутні); сніжинки; підвіски з частин круга; гірлянди - без клею, на одній або двох нитках; ланцюжки; іграшки площинні. Іграшки за готовими викройками. Ялинкові прикраси: напівоб'ємні – на конусі; об'ємні – циліндричні, конічні. Інноваційні технології у виготовленні ялинкових прикрас.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p> <p><i>9. Інноваційні технології у дитячому дизайні.</i> Аплікаційно – графічний дизайн (для дітей 4-5 років) - твори на площині (малюнки, мозаїки, фризи, панно, силуети і т.д.) -нетрадиційні технології зображення (тичкування, монотипія, діотипія, пластилінографія, кляксографія, набризг, малювання штампами, трафаретами й ін.) Об'ємний дизайн (для дітей 5-6 років). -виготовлення іграшок – сувенірів, дитячої біжутерії, паперову пластику, прикрасу одягу, створення зразків оздоблення приміщень - екопластика. -декупаж Просторовий дизайн (для дітей 6-7 років). -корейська техніка роботи з папером «Ханді»,декорування мотузками, шнурами й ін. - печворк -квілінг.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
--	----------------------------	----------------------------

	<i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]		
Модуль III. Робота з природним матеріалом			
	<p><i>1.Ознайомлення з природним матеріалом, який використовується в аплікації в процесі навчальної дизайн-діяльності.</i></p> <p>Знайомство з природним матеріалом, який використовується в аплікації: солома, засушені рослини, квіти, тополиний пух, насіння, лушпина часнику, цибулі, кора дерев, шкірка апельсина, мандарина, ячної шкарлупи та ін. Заготівля соломи. Засушування листків квітів із збереженням їх природних кольорів, форми. Зберігання природних матеріалів.</p> <p>Використання аплікації із засушених рослин в дитячому садку в наочних посібниках, при оформленні листівок, групових кімнат.</p> <p>Аплікація: предметна, сюжетна і декоративна. Аплікація з цілих форм рослин та їх частин, з форм вирізаних з рослин. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p>	2	2
	<p><i>2. Конструювання об'ємних виробів з природних матеріалів.</i> <i>Лялька з трави.</i></p> <p>Різноманітність природного матеріалу: шишки, жолуді, кісточки, шкаралупа грецького горіха, кора, береста, гілки. Збір природного матеріалу, заготівля, зберігання. Інструменти, що використовуються при обробці природного матеріалу. Прийоми обробки: різання, розпилювання, стругання, свердління, розпарювання, згинання, склеювання, випалювання. Склеювальні суміші для роботи з природного матеріалу.</p> <p>Художнє плетіння з природного матеріалу. Види плетіння в залежності від матеріалу: лозоплетіння, рогазоплетіння, плетіння з соломи, з обгортки качанів, кукурудзи, трави.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p>	2	2
	<p><i>3. Аплікація з листя, квітів, насіння овочів, фруктів.</i></p> <p>Флористика. Підготовка засушеного листя і квітів до роботи. Техніка засушування квітів та зберігання насіння. Складання композицій. Закріплення деталей на основі. Окантовка робіт під органічне скло та целофан.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p>	2	2
	<p><i>4. Аплікація з соломи. Етно-дизайн.</i></p> <p>Солома як давно відомий матеріал народним майстрам України. Використання аплікацій з соломи для оформлення інтер'єрів приміщень, сувенірів, картин. Підготовка соломи для аплікації.</p>	2	2

	<p>Виготовлення стрічок із соломи гарячим (за допомогою праски) та холодним (за допомогою ножиць) способами.</p> <p>Аплікація з круглої соломи. Тонування соломи шляхом нагрівання, відбілювання, за допомогою анілінових барвників. Тонування дрібних деталей і орнаментів випалюванням. Зберігання заготовленої соломи.</p> <p>Технологія роботи з соломною. Матеріал для фону (картон обтягнений чорним сатином, оксамитовий папір, металеві, дерев'яні об'ємні поверхні покриті темним лаком).</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p>		
Модуль IV. Робота з нитками та тканиною			
	<p><i>1. Вишивка і аплікація. Декоративні шви.</i></p> <p>Вишивка - один з давніх, найпоширеніших і найрозвиненіших видів народного мистецтва України. Історія народної вишивки України. Національні візерунки і орнаменти. Поділ орнаментальних вишивок за змістом і формою: геометричні, рослинні, зооморфні. Найпоширеніші мотиви у традиційному геометричному орнаменті: вишивки-ромби, квадрати, трикутники, розетки, хрестики, зубці; у рослинному: орнаменти вишивок - квіти, листя, гілля, пуп'янки, дерева тощо.</p> <p>Композиція вишивок: стрічкова, розеткова, сітчаста, букет, «вазон», дерево тощо. Колорит вишивки. Художні відмінності народної вишивки усіх етнографічних зон України.</p> <p>Матеріали, інструменти і пристосування для вишивки. Ручнопрядні лляні, конопляні та вовняні нитки; нитки фабричного виготовлення: заполоч, волічка, гарус, муліне; металізовані золоті та срібні нитки, бісер. Підбір ниток для вишивання.</p> <p>Техніка вишивання - двобічна і однібічна. Види двобічних стібків: «позад голку», стебловий шов, соснівка, платівка, гладь (пряма і коса). Однібічні стібки: верхоплут, «вперед голку з перевивом», ретязь, хрестик, ланцюжок-тамбур, оксамитовий (козлик), низинка.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p> <p><i>2. Вишивання декоративними стрічками.</i></p> <p>Вишивка стрічками є одним з найпопулярніших в сучасному світі видів рукоділля. Тканина - важливий атрибут вишивки стрічками. Вибираючи тканину, варто уважно розглянути її структуру. Найкраще підійде тканина середньої щільності. З таким полотном простіше буде працювати, і створений твір візуально стане цікавішим. Для того щоб почати вишивати стрічками, необхідно або придбати спеціальний набір, в якому, до речі, може виявитися не все необхідне, або самому підібрати матеріали. Перше, що може знадобитися - це барвисті стрічки, зазвичай шириною в 4 мм і вище. Їх колірна гама може бути самою різною. Головне, щоб вони поєднувалися з палітрою майбутнього візерунка і входили у вушко голки. Також будуть потрібні голки, які слід підбирати, враховуючи</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>4</p> <p>4</p>

	<p>параметри стрічки і характеристики тканини для вишивки. Так, для щільних тканин голка потрібна більш товста, для легких - більш тонка. Вишивка шовковою стрічкою потребує голку гострішу, атласною - тупішу. Чим тонше стрічка, тим вище номер голки.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p> <p><i>3. Виготовлення народної ляльки.</i> Історія появи народної ляльки, обряди і традиції, пов'язані з виготовленням ляльок. Різновиди народної ляльки та історія їх появи. Трудові навички при роботі з тканиною, нитками, на прикладі виготовлення ляльки – мотанки. Виховання любові та інтересу до культури своєї Батьківщини, до витоків народної творчості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p> <p><i>4. Пошиття та оформлення м'якої іграшки.</i> Використання м'якої іграшки в дитячому садку (ігровий матеріал, сувенір). Матеріал для виготовлення м'якої іграшки: байка, оксамит, сукно, дерматин, штучне і натуральне хутро та ін.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p>	2 2 2	4 4
Модуль VI. Робота з різними матеріалами			
	<p><i>1. Конструювання іграшок з непридатних дріб'язкових матеріалів (меблі, транспорт).</i> Матеріали для конструювання: сірникові коробки, катушки, дріт, шнурки, поролон, гудзики, побутовий посуд з полімерів, папір, бляха. Прийоми виготовлення деталей для майбутнього виробу; заклеювання прямокутниками і смужками з паперу. Декоративне оформлення виробів кольоровим папером, шнурком, дротом. Використання виробів з непридатних дріб'язкових матеріалів в дитячому садку.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p> <p><i>2. Конструювання виробів з утилізованої пластмасової продукції(іграшки з поролону).</i> Поняття утилізованої пластмасової продукції. Виготовлення сувенірів з поролону, пластмас та інших матеріалів. Ознайомлення з різними матеріалами, що використовуються для виготовлення сувенірів. Типологія сувенірів. Виготовлення сувенірів із застосуванням різноманітних технік.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p> <p><i>3. Ознайомлення з писанкарством. Писанкарство. Декорування</i></p>	2 2 2	4 4 4

	<p><i>яйця нитками. Ознайомлення з писанкарством. Символіка українських писанки. Техніка писання писанок воском.</i></p> <p>Символічні знаки на писанках: зображення сонця, коня, дерева, богині Березині та ін. Своєрідність писанкарських орнаментів в різних регіонах України. Головні центри писанкарства. Особливості технології виготовлення писанок. Матеріали та інструменти необхідні для розпису. Техніка виготовлення різних видів писанок: крашанок, крапанок, драпанок і власне писанок. Восковий та безвосковий способи виконання. Використання в писанкарстві меандру різних регіонів України. Види меандрів у відповідності до регіонів України. Способи виконання меандрів на писанках. Значення форм і кольорів. Послідовність виконання меандрів.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]</p>		4
--	--	--	---

4.2 Плани семінарських (практичних) занять

Модуль І. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці та організація художньої праці та дизайну з дітьми дошкільного віку

1. Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку

План

1. Психолого-педагогічні основи художньої праці.
2. Аналіз змісту Базового компонента та програм дошкільної освіти щодо визначення основних підходів до розвитку дитини дошкільного віку в художньо-продуктивній праці.
3. Значення художньої праці для всебічного розвитку дитини дошкільного віку.
4. Предмет і завдання курсу «Художня праця та основи дизайну».

2. Психолого-педагогічні основи художньо-конструювальної діяльності дітей дошкільного віку

План

1. Художня праця як засіб формування творчої особистості дитини.
2. Розвиток психічних процесів дитини засобами художньої праці.
3. Сприймання як основа занять дітей художньо-конструювальною діяльністю.
4. Розвиток сенсомоторики та координації рухів дитини у процесі занять художньою працею.

4. Дизайн. Дитячий дизайн: види та сутність

План

1. Дизайн як засіб збагачення духовного світу людини. З історії розвитку дизайну.
2. Види дизайну та їх характеристика. Дитячий дизайн. Види дитячого дизайну та їх характеристика.
3. Особливості використання основ дизайну у роботі з дошкільниками

5. Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)

План

1. Поняття про колір та його властивості. Основні закони Принципи організації роботи з дошкільниками у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну).
2. Форми навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну.

3. Методи навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну. Роль вправ і творчих завдань у навчанні дошкільників художньої праці. Аналіз дитячих робіт з художньої праці.

Модуль II. Робота з папером, картоном

1. Історія виникнення паперу. Техніка трафарету, штампу і шаблону в процесі обробки паперу і картону. Розробка дизайн-проектів

План

1. Художня праця та основи дизайну як навчальний предмет. Організація навчальної роботи в майстерні. Техніка безпеки. Використання матеріалів для виготовлення клеючих сумішей: крохмалі, пшенична мука, столярний клей. Якість і недоліки різних видів клею.

2. Короткі відомості з історії виникнення паперу та розвитку паперової промисловості. Виробництво паперу і картону на Україні. Сучасні машини і обладнання паперових підприємств. Використання паперу в різних галузях господарства.

3. Поняття про трафарет, шаблон, штамп. Використання трафарету, штампу і шаблону в окремих галузях виробництва поліграфічної, текстильної, художньої, будівельної промисловості. Використання трафарету, штампу і шаблону в практиці масового виготовлення наочних посібників, ігор, іграшок, костюмів і головних уборів для свят і творчих ігор.

2. Аплікація. Вирізування симетричних та асиметричних форм, плетіння килимків.

План

1. Поняття про аплікацію. Використання аплікації в дитячому садку при створенні картин орнаментів, прикрашенні альбомів, наочних посібників, при виготовленні дидактичного матеріалу, іграшок. При оформленні стендів.

2. Матеріали для аплікації: папір, природні матеріали (солома, засушені рослини, насіння, кора дерев, тополиний пук). Матеріали для фону: глянцевий, оксамитовий, шагрєневий, тиснений, срібний, бронзовий папір, картон, планшети та ін. Клеючі суміші. Обладнання.

3. Конструювання з квадрату поділеного на 16 частин.

План

1. Папір і картон придатні для виготовлення об'ємних виробів. Специфіка роботи з картоном. Прості об'ємні вироби із смужок паперу, квадратних, прямокутних листів. Об'ємні вироби з квадратного листка, поділеного на 16 частин.

2. Об'ємні вироби прямокутної, циліндричної форми. Склеювання за допомогою зубчиків і прямокутних відгинів. Оформлення об'ємних виробів аплікацією з кольорового паперу. Використання об'ємних виробів як ігрового матеріалу.

4. Посібники для рухливих ігор і святкових ранків. Театральні маски

План

1. Педагогічні, естетичні і технічні вимоги до іграшок і посібників для творчих ігор. Підвищення міцності посібників шляхом наклеювання паперу на марлю.

2. Посібники з цупкої тканини, картону, пап'є-маше. Види посібників і іграшок для творчих ігор, свят, інсценівок, казок.

5. Паперопластика в дошкільному навчальному закладі.

План

1. Папір і картон придатні для виготовлення об'ємних виробів. Специфіка роботи з картоном. Прості об'ємні вироби із смужок паперу, квадратних, прямокутних листів.

2. Об'ємні вироби прямокутної, циліндричної форми. Склеювання за допомогою зубчиків і прямокутних відгинів.

3. Оформлення об'ємних виробів аплікацією з кольорового паперу. Використання об'ємних виробів як ігрового матеріалу.

6. Паперопластика в дошкільному навчальному закладі.

План

1. Вибір казки, оповідання чи художнього твору для визначення основних героїв, які будуть виготовляться.
2. Виготовлення ескізів та підбір фарб для оформлення настільного театру.
3. Схема виготовлення основи для настільного театру. Допоміжні матеріали (лак, клеюча плівка) при оформленні театру.

7. Виготовлення виробів в техніці пап'є - маше.

План

1. Поняття рельєф (барельєф, горельєф). Застосування пап'є-маше в декоративно-ужитковому мистецтві. Обладнання, інструменти та пристосування для роботи з пап'є-маше. Матеріали. Організація робочого місця.
2. Виконання рельєфів та об'ємних форм за моделлю та формою: виклеювання, сушіння, зняття копії з форми, монтаж виробу. Ґрунтування, шліфування та оздоблення виробу (передача різних фактур, фарбування і розпис).

8. Етно-дизайн при виготовленні ялинкових прикрас (плоскі ялинкові прикраси). Виготовлення об'ємних ялинкових прикрас

План

1. Виготовлення ялинкових прикрас з різних матеріалів. Короткі методичні відомості про організацію роботи дітей по виготовленню різних прикрас.
2. Ялинкові прикраси: прапорці - підвісні і на паличках, прості і фігурні, односторонні і двосторонні, одноколірні і різнокольорові; зірки (4-6-8-кутні); сніжинки; підвіски з частин круга; гірлянди - без клею, на одній або двох нитках; ланцюжки; іграшки площинні.
3. Іграшки за готовими викройками. Ялинкові прикраси: напівоб'ємні – на конусі; об'ємні – циліндричні, конічні. Інноваційні технології у виготовленні ялинкових прикрас.

9. Інноваційні технології у дитячому дизайні.

План

1. Аплікаційно – графічний дизайн (для дітей 4-5 років)
  - твори на площині (малюнки, мозаїки, фризи, панно, силуети і т.д.)
  - нетрадиційні технології зображення (тичкування, монотипія, діотипія, пластилінографія, кляксографія, набризг, малювання штампами, графаретами й ін.)
2. Об'ємний дизайн (для дітей 5-6 років).
  - виготовлення іграшок – сувенірів, дитячої біжутерії, паперову пластику, прикрасу одягу, створення зразків оздоблення приміщень
  - екопластика.
  - декупаж
3. Просторовий дизайн (для дітей 6-7 років).
  - корейська техніка роботи з папером «Ханді»,декорування мотузками, шнурами й ін.
  - печворк
  - квілінг.

Модуль III. Робота з природним матеріалом

1.Ознайомлення з природним матеріалом, який використовується в аплікації в процесі навчальної дизайн-діяльності.

План

1. Знайомство з природним матеріалом, який використовується в аплікації: солома, засушені рослини, квіти, тополиний пух, насіння, лушпина часнику, цибулі, кора дерев, шкірка апельсина,

мандарина, яєчної шкарлупи та ін. Заготівля соломи. Засушування листків квітів із збереженням їх природних кольорів, форми. Зберігання природних матеріалів.

2. Використання аплікації із засушених рослин в дитячому садку в наочних посібниках, при оформленні листівок, групових кімнат.

3. Аплікація: предметна, сюжетна і декоративна. Аплікація з цілих форм рослин та їх частин, з форм вирізаних з рослин.

2. Конструювання об'ємних виробів з природних матеріалів. Лялька з трави.

План

1. Різноманітність природного матеріалу: шишки, жолуді, кісточки, шкаралупа грецького горіха, кора, береста, гілки. Склеювальні суміші для роботи з природного матеріалу.

2. Художнє плетіння з природного матеріалу. Види плетіння в залежності від матеріалу: лозоплетіння, рогозоплетіння, плетіння з соломи, з обгортки качанів, кукурудзи, трави.

3. Аплікація з листя, квітів, насіння овочів, фруктів.

План

1. Флористика. Підготовка засушеного листя і квітів до роботи.

2. Техніка засушування квітів та зберігання насіння. Складання композицій. Закріплення деталей на основі. Окантовка робіт під органічне скло та целофан.

4. Аплікація з соломи. Етно-дизайн.

План

1. Солома як давно відомий матеріал народним майстрам України. Використання аплікацій з соломи для оформлення інтер'єрів приміщень, сувенірів, картин. Підготовка соломи для аплікації. Виготовлення стрічок із соломи гарячим (за допомогою праски) та холодним (за допомогою ножиць) способами.

2. Аплікація з круглої соломи. Тонування соломи шляхом нагрівання, відбілювання, за допомогою анілінових барвників. Тонування дрібних деталей і орнаментів випалюванням. Зберігання заготовленої соломи.

3. Технологія роботи з соломкою. Матеріал для фону (картон обтягнений чорним сатином, оксамитовий папір, металеві, дерев'яні об'ємні поверхні покриті темним лаком).

Модуль VI. Робота з різними матеріалами

1. Конструювання іграшок з непридатних дріб'язкових матеріалів (меблі, транспорт).

План

1. Матеріали для конструювання: сірникові коробки, катушки, дріт, шнурки, поролон, гудзики, побутовий посуд з полімерів, папір, бляха.

2. Прийоми виготовлення деталей для майбутнього виробу; заклеювання прямокутниками і смужками з паперу.

3. Декоративне оформлення виробів кольоровим папером, шнурком, дротом. Використання виробів з непридатних дріб'язкових матеріалів в дитячому садку.

2. Конструювання виробів з утилізованої пластмасової продукції(іграшки з поролону).

План

1. Поняття утилізованої пластмасової продукції. Виготовлення сувенірів з поролону, пластмас та інших матеріалів.

2. Ознайомлення з різними матеріалами, що використовуються для виготовлення сувенірів. Типологія сувенірів. Виготовлення сувенірів із застосуванням різноманітних технік.

3. *Ознайомлення з писанкарством. Писанкарство. Декорування яйця нитками. Ознайомлення з писанкарством. Символіка українських писанки. Техніка писання писанок воском.*

План

1.Символічні знаки на писанках: зображення сонця, коня, дерева, богині Березині та ін. Своєрідність писанкарських орнаментів в різних регіонах України. Головні центри писанкарства. Особливості технології виготовлення писанок.

2.Матеріали та інструменти необхідні для розпису. Техніка виготовлення різних видів писанок: крашанок, крапанок, драпанок і власне писанок. Восковий та безвосковий способи виконання. Використання в писанкарстві меандру різних регіонів України.

3.Види меандрів у відповідності до регіонів України. Способи виконання меандрів на писанках. Значення форм і кольорів. Послідовність виконання меандрів.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдань для самостійної роботи	Кількість годин	Форма звітності	Рекомендовані інформаційні джерела
Змістовий модуль I. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці та організація художньої праці та дизайну з дітьми дошкільного віку				
1.	Проаналізувати діючі програми навчання і виховання дітей дошкільного віку (розділ «Художня праця»).	3	Реферативне повідомлення	[7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
2	Скласти термінологічний словник до першого змістового модуля.	3	Словник	[1,7,14, 22,26]
3	Підготувати бібліографічний список літератури до теми «Особливості організації занять з художньої праці в сучасних ДНЗ» (5-6 джерел).	3	Бібліографічний список літератури	[12,13,34]
4	Зробити письмовий аналіз зразків конспектів занять з художньої праці у всіх вікових групах.	3	Реферативне повідомлення	[7,8,13,20,22]
5	Скласти план роботи гуртка з художньої праці в дошкільному навчальному закладі.	3	План роботи гуртка	[1,2,3,5, 6,16,23,24,25,29]
6	Виготовити колекцію видів паперу.	3	Колекція видів паперу	[1,2,3,5, 14,16,23,26]

7	Виготовити наочність до заняття по ознайомленню дошкільників з технікою переплетіння.	3	Наочний матеріал	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
8	Освоїти способи конструювання іграшкових меблів з основної викрійки.	3	Реферативне повідомлення	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
9	Розробити технологічну карту виготовлення іграшки за шаблоном.	3	Технологічна карта	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
10	Розробити технологічну карту виготовлення іграшки з рухомими частинами.	3	Технологічна карта	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
11	Розробити різні варіанти створення виробів з паперових конусів та циліндрів.	3	Реферативне повідомлення	[1,2,3,5, 14,16,23,26]
12	Розробити технологічну карту виготовлення іграшки способом оригамі.	4	Технологічна карта	[4,7,9,10,12, 14,15,17,21, 22,24, 25,31]
13	Розробити ескіз декоративної композиції з природного матеріалу.	4	Реферативне повідомлення	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
14	Розробити план-схему виготовлення об'ємного виробу з природних матеріалів.	3	План-схема	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
15	Скласти список літератури з питання правил збору та зберігання природного матеріалу.	3	Список літератури	[34,35,37,39]
16	Розробити кілька варіантів виробів з різних природних матеріалів на одну тему.	4	Вироби з різних природних матеріалів	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
17	Виконати зразки ручних швів.	3	Зразки ручних швів	[7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
18	Розробити викрійку об'ємної м'якої іграшки.	4	Викрійка об'ємної м'якої іграшки.	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
19	Виготовити сюжетну композицію, використовуючи викидні матеріали	3	Сюжетна композиція	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]

20	Скласти конспекти занять по роботі з кожним із видів матеріалів (папір, картон, природний, текстильний, викидний).	3	Конспекти занять	[31,32,33,34]
21	Підготовка та презентація дизайн-проекту: -«Дизайн групової кімнати дошкільного навчального закладу»; -«Дизайн будівлі та території дошкільного навчального закладу»; -«Дизайн дитячої кімнати».	3	Презентація дизайн-проекту	[31,32,33,34]
Всього		69 год		

V. Контроль якості знань студентів.

5.1. Форми і методи поточного контролю.

Контроль успішності та визначення рівня навчальних досягнень студентів проводиться відповідно до навчально–методичної карти дисципліни.

Формами поточного контролю є методи усної (опитування) та письмової перевірки (графічні роботи, доповіді, конспекти, тестові завдання, творчі проекти).

Тематичний контроль – написання тестових контрольних робіт по завершенню вивчення навчального матеріалу певного модуля.

5.1.1. Орієнтовні теми доповідей:

1. Художня праця як засіб формування творчої активної особистості дитини.
2. Значення предметно-практичної діяльності для розвитку дітей дошкільного віку.
3. Психологічні механізми розвитку конструктивних навичок дітей дошкільного віку.
4. Мета і завдання трудового виховання дітей дошкільного віку.
5. Матеріали для художньої праці, інструменти та обладнання для їх обробки.
6. Сучасні програми навчання і виховання дітей про зміст художньої праці в різних вікових групах.
7. Особливості організації занять з художньої праці в сучасних ДНЗ .
8. Організація факультативних занять за інтересами дітей.
9. Принципи показу ТЗН (технічних засобів навчання) на заняттях з художньої праці.
10. Зв'язок занять з художньої праці та уроків праці в початковій школі.
11. Вивчення народного декоративно-прикладного мистецтва під час занять художньою працею.
12. Конструктивні та декоративні особливості паперу та картону.
13. Методика виготовлення дітьми виробів з паперу у техніці переплетіння.
14. Оригамі в дошкільному навчальному закладі.
15. Використання техніки «квілінг» у ДНЗ.
16. Використання техніки «декупаж» у ДНЗ.
17. Конструктивні можливості викидних матеріалів, особливості роботи з ними.
18. Конструктивні та декоративні особливості природних матеріалів.
19. Методика проведення занять з природним матеріалом.
20. Методика роботи з текстильними матеріалами.
21. Навчання дітей дошкільного віку виконувати ручні шви.
22. Ознайомлення дошкільників з технікою «макrame».
23. Технічне моделювання у ДНЗ.
24. Дизайн як вид мистецтва.
25. Роль дизайну в естетизації навколишнього середовища.
26. Виховна роль дитячого дизайну.
27. Типи дитячого дизайну.
28. Дизайн-проект та його стадії.
29. Ергономіка як основа проектування в дизайні.
30. Технічна естетика – наукова основа дизайну.
31. Характеристика видів дизайну.
32. Дитячий дизайн у сім'ї.

5.2.2. Тематичний контроль

Зразок модульної контрольної роботи:

Модульна контрольна робота № 1.

I. Оберіть правильний варіант відповіді:

1. Хто з педагогів був переконаний у тому, що вихованцеві належить засвоювати тільки той матеріал, який має цінність для його майбутнього життя?

А. А.Дістервег

В. Д. Локк

Б. Ж.Ж. Руссо

Г. Я.А.Коменський

2. Хто з педагогів разом з дітьми складав прості фігурки з паперу, роблячи перший крок до впровадження оригамі у педагогічний процес?

А. А.Дістервег

В. Ф. Фребель

Б. Ж.Ж. Руссо

Г. Я.А.Коменський

3. Якому році у Києві було відкрито Фребелівський педагогічний інститут?

А. 1905

В. 1907

Б. 1906

Г. 1908

4. У якому році вийшла програма для дошкільних закладів, яка в певній мірі враховувала вікові особливості та інтереси дітей дошкільного віку і визначала об'єм знань по роботі з різними матеріалами?

А. 1934

В. 1936

Б. 1935

Г. 1937

5. Працювати з ножицями діти починають у:

А. молодшій групі

В. старшій групі

Б. середній групі

6. З базовою формою оригамі «трикутник» дітей знайомлять у:

А. молодшій групі

Б. середній групі

В. старшій групі

II. Встановіть істинність/хибність твердження: А. так Б. ні.

7. Батьківщина паперу – Японія.

8. У Європі виробництво паперу почалось у XI-XII ст.

9. Перші паперові фабрики в Росії були побудовані у XVI ст.

10. У Китаї від покоління до покоління передається мистецтво складання паперу.

11. У своєму творі "Велика дидактика" Я.А.Коменський наголошував на необхідності залучення дітей до систематичних занять ручною працею.

III. Встановіть відповідність:

12. Властивості паперу:

А. Фізичні

1. Вага

5. Колір

Б. Механічні

2. Гігроскопічність

6. Міцність

В. Технологічні

3. Здатність піддаватись різноманітній обробці

7. Пружність

4. Зношуваність

8. Характерповерхні

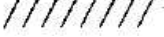

13. Технологічні прийоми обробки паперу:

ліній	А. Нанесення на папір усіх контурних та допоміжних ліній	1. Вирізання
	Б. Спосіб деформації паперу	2. Гафрування
	В. Надання паперу опуклої форми	3. Згинання
	Г. Порушення цілісності аркуша паперу	4. Надрізання
		5. Розмітка
		6. Складання
		7. Тиснення

14. Завдання конструювання з природних матеріалів:

А. Середня група	Спонукати виготовляти кілька варіантів одного виробу, з різних матеріалів. Залучати дітей до сприймання багатства природних форм та кольорів.
Б. Старша група	Формувати вміння аналізувати природний матеріал як основу майбутнього виробу. Розвивати вміння бачити в природному матеріалі образи. Вчити застосовувати різні способи з'єднання частин виробу. Розвивати інтерес до вивчення особливостей різних видів природних матеріалів. Вчити створювати сюжетні композиції.

15. Розміточні лінії:

А. Видимий контур, край	1.
Б. Розміточна, додаткова лінія	2.
В. Осьова лінія	3.
Г. Лінія згину	4.
Д. Місце нанесення клею	5.
Ж. Невидимий контур	6.

16. Види матеріалів:

А. Неоформлені	1. Гафрований папір
Б. Напівформлені	2. Залишки тканини
	3. Картон
	4. Кольоровий папір
	5. Коробочка
	6. Пінопласт

IV. Дайте відповідь на запитання, продовжіть думку.

17. Значення художньої праці для розвитку особистості дитини дошкільного віку:

- Вирішує завдання трудового виховання;
- Вирішує завдання естетичного виховання;

18. Дайте визначення поняттю «художні здібності».

19. Назвіть орієнтовні вироби з паперу та картону в старшій групі.

20. Метою курсу «Художня праця та основи дизайну» є.....

Модульна контрольна робота № 2.

I. Оберіть правильний варіант відповіді:

1. Хто з педагогів серед усіх видів праці надавав перевагу саме ручній праці, вважаючи її основою розумового, фізичного і духовного розвитку дитини?

А. А.Дістервег	В. Д. Локк
Б. Ж.Ж. Руссо	Г. Я.А.Коменський

2. Яка країна є батьківщиною «педагогічної ручної праці»?

А. Швеція	В. Франція
Б. Фінляндія	Г. Данія

3. У якому році вийшла програма для дошкільних закладів, яка в певній мірі враховувала вікові особливості та інтереси дітей дошкільного віку і визначала об'єм знань по роботі з різними матеріалами?

А. 1934	В. 1936
Б. 1935	Г. 1937

4. Хто з педагогів був переконаний у тому, що вихованцеві належить засвоювати тільки той матеріал, який має цінність для його майбутнього життя?

А. А.Дістервег	В. Д. Локк
Б. Ж.Ж. Руссо	Г. Я.А.Коменський

5. Працювати з викидним матеріалом діти починають у:

- А. молодшій групі
- Б. середній групі
- В. старшій групі

6. З базовою формою оригамі «повітряний змій» дітей знайомлять у:

- А. молодшій групі
- Б. середній групі
- В. старшій групі

II. Встановіть істинність/хибність твердження: А. так Б. ні.

- 7. Перші згадки про папір – II ст. н.е.
- 8. У Європі виробництво паперу почалось в Італії.
- 9. Сьогодні нараховується більше 500 видів паперу.
- 10. У програмі «Дитина» завдання з художньої праці вміщено у розділі «Привчаємось працювати».
- 11. На думку Ж.Ж. Руссо, іграшки дітям не слід купувати, вони повинні робити їх самі.

III. Встановіть відповідність:

12. Властивості паперу:

А. Фізичні	9. Вага
Б. Механічні	10. Гігроскопічність
В. Технологічні	11. Здатність піддаватись різноманітній обробці.
	12. Зношуваність.
	13. Колір
	14. Міцність
	15. Пружність
	16. Характер поверхні

13. Технологічні прийоми обробки паперу:

А. Нанесення на папір усіх контурних та допоміжних ліній	8. Вирізання
Б. Спосіб деформації паперу	9. Гафрування
В. Надання паперу опуклої форми	10. Згинання
Г. Порушення цілісності аркуша паперу	11. Надрізання
	12. Розмітка
	13. Складання
	14. Тиснення

14. Завдання навчання конструювання з паперу:

А. Середня група	1. Формувати вміння добирати розмір та колір паперу відповідно до призначення виробу.
Б. Старша група	2. Виховувати вміння виконувати роботу в певній послідовності.
	3. Вчити аналізувати створені іграшки.
	4. Розвивати інтерес до самостійного вивчення властивостей паперу та картону.
	5. Вчити поєднувати в одній конструкції площині та об'ємні елементи.
	6. Ознайомити з властивостями картону.
	7. Формувати вміння вводити власну іграшку у загальну композицію.

15. Розміточні лінії:

А. Видимий контур, край	1.
Б. Розміточна, додаткова лінія	2.
В. Осьова лінія	3.
Г. Лінія згину	4.
Д. Місце нанесення клею	5.
Ж. Невидимий контур	6.

16. Види матеріалів:

А. Неоформлені	7. Гафрований папір	10. Кольоровий папір
Б. Напівформлені	8. Залишки тканини	11. Пінопласт
	9. Картон	12. Коробочка

IV. Дайте відповідь на запитання, продовжіть думку:

17. В чому полягає особливість художнього конструювання?

18. Умови успішної роботи з орігамі в дошкільному навчальному закладі:

- Кожен виріб діти мають робити з певною метою;
-
-
-
-

19. Дайте визначення поняттю «конструктивні здібності».

20. Назвіть сучасні техніки роботи з папером.

Модульна контрольна робота № 3

Підтвердіть або спростуйте судження:

1. Теоретична основа соціалізації дитини в праці була ще закладена Г. Сковородою, О. Духновичем, Я. Коменським, Й. Песталоцці.
2. С. Русова дуже влучно сказала про природний матеріал, що він є «кормом для фантазії та гри уяви. А якщо його поєднати зі спритністю рук, то все можна оживити, дати друге життя».
3. В художній праці дошкільника обов'язково присутній етап оцінки власної діяльності.
4. Суть заключної частини заняття полягає у реалізації набутих знань у практичній діяльності, в оволодінні конкретними вміннями та навичками.
5. Папір вперше отримали в Німеччині.
6. Найкращий клей для паперу – ПВА.
7. Декоративна аплікація – це створення орнаментних зображень, що використовуються для прикрашання виробів.
9. Усі природні матеріали можна поділити на три великі групи.
10. Для гофрування краще використовувати тонкий папір.
11. Під час виготовлення об'ємних виробів із природного матеріалу доцільно спочатку виконати різноманітні вправи на розпізнавання образів в різних формах, створених природою.
12. Н. Ветлугіною було створено програму з курсу «Художня праця» для майбутніх вихователів дітей дошкільного віку для використання у ВНЗ України.
13. Удосконалювати свої вміння і навички дошкільники можуть у вільні години вранці, після обіду, а в теплу пору року навіть на прогулянці.
15. Щоб петлі шва були рівними, нитку слід натягувати однаково й туго.
16. Найкращими нитками для вишивання є муліне, ірис, гарус.
17. Техніки хрестика існує 5 видів.
18. Виробляють такі види паперу: електроізоляційний, цигарковий, вологовбираючий, фотопапір, обгортковий, жиронепроникний папір.
19. Основні прийоми роботи з папером – згинання, гофрування, розрізання, вирізування по контуру, наклеювання.
20. Матеріали, що їх використовують на заняттях з художньої праці, мають однакові властивості й конструктивні можливості.
21. Важливим моментом в організації занять є постановка мети і відповідної мотивації трудової діяльності.
22. До простих швів належать: шов «вперед голку», шов «назад голку», шов «через край».
23. Виготовляючи об'ємні вироби, спочатку за основу беруть три основні деталі.
24. Формоутворювальні рухи – це рухи, що встановлюють зв'язок форми предмета (або його частини) з тим зображувальним рухом, який треба зробити, щоб передати цю форму.

Модульна контрольна робота № 4

1. Художня праця позитивно впливає на розвиток сенсомоторики.
2. Основними прийомами роботи з природним матеріалом є згинання, скріплювання деталей невеликих предметів і наклеювання.

3. Невід'ємним компонентом для вишивання є правильний підбір тканини, на яку наноситься рисунок.
4. Технологічна операція, при якій повністю руйнується структура паперу та аркуш набуває нової форми, називається згинання.
5. Один з найдоступніших і цікавих сучасних матеріалів, що складається переважно з рослинних волокон – це тканина.
6. Технікою пап'є-маше виготовляють шкатулки, підноси, вази, блюдця.
7. Серед великої кількості природного матеріалу найчастіше у дошкільних закладах використовують насіння і плоди культурних і диких рослин, кору дерев, мох.
8. Тамбурний шов виконують зліва на право.
9. Відомо близько 400 видів паперу.
10. Одним із доступних за технікою виконання видів декоративно-вжиткового мистецтва є аплікація соломкою.
11. Для успішного розвитку творчих здібностей на занятті з художньої праці доцільно продумувати матеріал, з яким діти будуть працювати.
12. Використовують для з'єднання окремих деталей, як декоративний шов – шов «голка вперед».
13. Основними прийомами роботи з тканиною є шиття, вишивання, обметування країв, вирізання, виготовлення аплікації.
14. Ножиці повинні бути із заокругленими кінцями, невеликі до 110-120 мм.
15. При навчанні трудовим умінням і навичкам доцільним буде груповий або індивідуальний метод.
16. Ознайомлення зі швами повинно мати лише навчальний характер.
17. Структура занять визначається поставленими завданнями і тривалістю дитячої працездатності.
18. Існує шість способів перенесення рисунка на тканину.
19. Ознайомлення з різними матеріалами, їхніми властивостями, виробами можна проводити фронтально.
20. Моделі для пап'є-маше добре ліпити з левпаса.
21. Місце виникнення оригамі – в Китаї.
22. Художня ручна праця – це конкретна діяльність, спрямована на виготовлення корисного та естетично значущого предмета, який можна використовувати у грі, побуті, розвагах.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Він має на меті перевірку системності засвоєння програмного матеріалу, цілісності бачення навчального курсу, рівня осмислення знань та набуття умінь, їх комплексного застосування у практичній діяльності, діагностування ефективності самостійної навчальної роботи студентів.

Згідно шкали ЄКТС студент під час заліку може отримати від 0 до 100 балів.

Питання до заліку:

1. Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку
2. Психолого-педагогічні основи художньої праці.
3. Аналіз змісту Базового компонента та програм дошкільної освіти

4. щодо визначення основних підходів до розвитку дитини дошкільного віку в художньо-продуктивній праці.
5. Значення художньої праці для всебічного розвитку дитини дошкільного віку.
6. Предмет і завдання курсу "Художня праця та основи дизайну
7. Короткий історичний нарис розвитку художньої ручної праці (до початку ХХ ст.).
8. Генеза предмета "Ручна праця" у практиці суспільного дошкільного
9. виховання.
10. Погляди видатних українських педагогів на проблему навчання дітей художньої ручної праці.
11. Художня праця як засіб формування творчої особистості дитини.
12. Розвиток психічних процесів дитини засобами художньої праці.
13. Сприймання як основа занять дітей художньо-конструювальною діяльністю.
14. Розвиток сенсомоторики та координації рухів дитини у процесі занять художньою працею.
15. Дизайн як засіб збагачення духовного світу людини.
16. З історії розвитку дизайну.
17. Види дизайну та їх характеристика.
18. Дитячий дизайн.
19. Види дитячого дизайну та їх характеристика.
20. Особливості використання основ дизайну у роботі з дошкільниками
21. Поняття про колір та його властивості.
22. Основні закони та принципи організації роботи з дошкільниками у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну).
23. Форми навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну.
24. Методи навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну.
25. Роль вправ і творчих завдань у навчанні дошкільників художньої праці.
26. Аналіз дитячих робіт з художньої праці та дитячого дизайну у дошкільному навчальному закладі
27. Зміст і структура занять з художньої праці у ЗДО.
28. Організація художньої праці дітей поза заняттями.
29. Планування роботи з художньої праці.
30. Інструменти для проведення роботи з художньої праці та безпека поводження з ними.
31. Організація предметно-розвивального середовища для художньої праці та дитячого дизайну у дошкільному навчальному закладі.
32. Технологічні прийоми обробки паперу та картону (розмітка, складання, згинання, надрізання, різання, монтаж).
33. Завдання та зміст конструювання з паперу та картону у різних вікових групах.
34. Оригамі у ДНЗ.
35. Методика проведення занять з конструювання з паперу та картону у різних вікових групах.
36. Загальна характеристика природних, текстильних, залишкових матеріалів.

37. Значення конструювання задля всебічного розвитку особистості дитини та формування творчих здібностей.
38. Правила заготівлі природних матеріалів. Способи консервації.
39. Завдання та зміст конструювання з природних, текстильних, залишкових матеріалів у різних вікових групах. Методика проведення занять.
40. М'яка іграшка. Виконання викрійки. Розкрій тканини. Технологічна послідовність виконання виробу.
41. Врахування конструктивних особливостей іграшки та її пропорцій. Декоративне оформлення іграшок.
42. Ручні шви.
43. Види тканин і короткі відомості про їх виробництво і застосування.
44. Інструменти та приладдя для роботи з тканинами. Техніка безпеки.
45. Основні ручні шви: з'єднувальні й декоративні шви.
46. Робота з залишковим матеріалом.
47. Конструктивні можливості викидного матеріалу, особливості роботи з ним.
48. Підготовка матеріалу до роботи. Техніка безпеки і гігієнічні вимоги в роботі.
49. Способи поєднання матеріалів між собою.
50. Технологія виконання виробів, які містять різні матеріали.
51. Поєднання готових форм без їх зміни. Часткова зміна готових форм.
52. Способи декорування, відповідність декору конструкції виробу.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Високий рівень характеризується міцними, систематизованими, науковими та структурованими знаннями з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну». На цьому рівні слухачі достатньо ознайомлені з досягненнями практики та проявляють стійкий інтерес до необхідності використання знань з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну» у майбутній професійній діяльності. Уміння і навички з дисципліни «Методика викладання освітньої галузі Мистецтвознавство» яскраво виражені. Студенти усвідомлюють необхідність самостійного накопичення нових знань з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну». На цьому рівні студенти проявляють високий рівень творчої взаємодії, готовність до самоосвіти. Високий рівень особистої активності, готовність думати в нестандартних ситуаціях.

Середній рівень характеризується системно-фрагментарними знаннями з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну». Для студентів на цьому рівні характерна здатність виробляти судження і висновки по аналогії, ініціатива недостатньо виражена. Уміння і навички з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну» частково виражені, вимагають подальшого вдосконалення, застосовуються на репродуктивному рівні і в стандартних ситуаціях. Самостійність у студентів не розвинена в достатній мірі.

Низький рівень характеризується фрагментарними, знаннями з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну». Для студентів на цьому рівні характерна недостатня усвідомленість набутих знань, низький рівень їх актуалізації. Мимовільне володіння розумовими операціями, відсутність визначеності, послідовності. Уміння та навички з цієї дисципліни несформовані та перебувають на низькому рівні. Студенти потребують зовнішніх спонукань, у них відсутня самостійність, на практиці знання і уміння застосовують не правильно. Творча

самореалізація відсутня, потреба в досягненні успіху найчастіше не виникає.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. Навчально-методична карта дисципліни

Всього 120 год., лекції – 18 год., практичні – 9 год., семінарські – 24 год., самостійна робота – 69 год., форма контролю – залік.

Модулі	Модуль I. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці та організація художньої праці та дизайну з дітьми дошкільного віку											
Теми лекцій	Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку		Історико-теоретичні основи художньої ручної праці		Психолого-педагогічні основи художньо-конструювальної діяльності дітей дошкільного віку		Дизайн. Дитячий дизайн: види та сутність віку.		Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)		Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну у дошкільному навчальному закладі	
Теми практичних занять			Психолого-педагогічні основи художньо-конструювальної діяльності дітей дошкільного віку		Дизайн. Дитячий дизайн: види та сутність віку.		Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)		Виконання художніх виробів у техніці переплетіння.		Виготовлення іграшок в техніці оригамі.	
Модуль II. Робота з папером, картоном												
Виготовлення об'ємних виробів з паперу та картону.												
Художнє конструювання з природного матеріалу.												
Аплікація та об'ємне конструювання з природного матеріалу												
Ручні шви												

Теми практичних занять		Історія виникнення паперу. Техніка графарету, штампу і шаблону в процесі обробки паперу і картону. Розробка дизайн-проектів	Аплікація. Вирізування симетричних та асиметричних форм, плетіння килимків	Конструювання з квадрату поділеного на 16 частин.	Посібники для рухливих ігор і святкових ранків. Театральні маски.	Посібники для рухливих ігор і святкових ранків. Театральні маски	Виготовлення та оформлення настільного театру	Виготовлення виробів в техніці пап'є - маше.	Етно-дизайн при виготовленні ялинкових прикрас (плоскі ялинкові	Інноваційні технології у дитячому дизайні	Інноваційні технології у дитячому дизайні
Модуль III. Робота з природним матеріалом											
Теми практичних занять		Ознайомлення з природним матеріалом, який використовується в аплікації в процесі навчальної дизайнування	Конструювання об'ємних виробів з природних матеріалів. Лялька з трави.	Аплікація з листя, квітів, насіння овочів, фруктів				Аплікація з соломи. Етно-дизайн			
Модуль IV. Робота з нитками та тканиною											

Теми практичних занят		Вишивка і аплікація. Декоративні шви. Аплікація на тканині.	Вишивання декоративними стрічками.	Виготовлення народної ляльки.	Пошиття та оформлення м'якої іграшки.
Модуль VI. Робота з різними матеріалами					
Теми практичних занят		Конструювання іграшок з неспридатних дріб'язкових матеріалів (меблі, транспорт).	Конструювання виробів з утилізованої пластмасової продукції (іграшки з палочок)	Ознайомлення з писанкарством. Писанкарство. Декорування яйця нитками. Ознайомлення з писанкарством. Символіка українських писанки. Техніка писання писанок воском	
Види контролю	Письмові роботи. Перевірка конспекту. Модульна контрольна робота.		Творчі роботи.	Творчі роботи. Захист конспекту.	Творчі роботи. Захист проектів.
З А Л І К					

VII. Основні й допоміжні джерела для вивчення курсу.

Основні

1. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навч.-метод. посібник / О.Ф. Ботюк. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 64 с.
2. Веремійчик І.М. Творчість на кінчиках пальців: навч.-метод. посібник / І.М. Веремійчик. – Тернопіль: Мальва – ОСО, 2004. – 108 с.
3. Гуцан Л. Етнодизайн українських трудових традицій // Початкова школа. – 2003. - № 6. – С. 18-19.
4. Давыдова Н.А. Мягкие игрушки своими руками: учеб. кн. / Н.А. Давыдова, И.А. Агапова. – М.: ТЦ Сорера, 2005. – 192 с.
5. Дробчак Я. Листівки-саморобки як засіб розвитку творчості // Початкова школа. – 2006. - № 3. – С. 25-26.
6. Казакова Т.Г. Детское изобразительное творчество / Т. Г. Казакова. – М.: Карапуз-Дидактик, 2006
7. Калуська Л.В. Вибрані дидактико-методичні матеріали у 2-х книгах для працівників дошкільного закладу. Книга 1. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 320 с.
8. Каппалова Н.М. Гурткова робота з аплікації та орігамі / Н.М. Каппалова. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 80 с.
9. Карпова С.О. Уроки художньої праці. Флористика: навч. Посіб. [для вчителя почат. шк.] / С.О. Карпова. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2007. – 24 с.
10. Князева Т. Орігамі на уроках праці // Початкова школа. – 2000. - № 7. – С. 31-32.
11. Кузьмина Е.В. Волшебство стеклянных шариков: картины и панно из бисера / Е.В. Кузьмина. – Ростов н/Д: Феникс, 2006. – 189 с.
12. Куцакова Л.В. Конструирование и художественный труд в детском саду. Программа и конспекты занятий / Л.В. Куцакова. – М.: ТЦ Сфера, 2007. – 240 с.
13. Лыкова И.А. Изобразительная деятельность в детском саду / И. А.Лыкова. – М.: Карапуз-дидактик, 2006. – 208 с.
14. Лыкова И.А. Программа художественного воспитания, обучения и развития детей 2-7 лет «Цветные ладошки» / И. А.Лыкова. – М.: Карапуз, 2006. – 144 с.
15. Малышева Н.А. Художественный труд / Н. А. Малышева – М.: АСТ-Пресс, 2003.
16. Матюхина Ю.А. Папье-маше. Нехитрая наука бумажных шедевров / Ю.А. Матюхина. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 246 с.
17. Пантелеев Г.Н. Детский дизайн / Г. Н. Пантелеев. – М.: Карапуз, 2006.
18. Поделки из природного материала: аппликация из мешковины и бересты, поделки из пустырных трав: учеб. пособ. / [авт.-сост. Н.О. Маркелова]. – Волгоград: Учитель, 2009. – 99 с.
19. Романцов С. Народне мистецтво витинанки // Початкова школа. – 2005. - № 7. – С. 22-23.
20. Сухорукова Г.В., Ступак О.В. Українські витинанки / Г. В. Сухорукова, О. В.Ступак. – К.: РКНТІ, 1995.
21. Тименко В.П. Художня праця: навч. підруч. [для учнів 4 кл. загальноосвіт. шкіл] / В.П. Тименко. – К.: Промінь, 2004. – 143 с.
22. Фокина И.А. Искусство оригами / И.А. Фокина. – Ростов н/Д: Феникс, 2006. - № 5. – С. 22-24.

23. Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання: навч. посібник[для студентів вищ. пед. навч. закл] / В.І. Хорунжий. – Тернопіль: Асток, 2005. – 252 с.
24. Хорунжий В.І. Трударик: [практичний матеріал для уроків трудового навчання та позакласної роботи з молодшими школярами] / В.І. Хорунжий, Н.В. Пономаренко. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2008. – 96 с.
25. Художня праця та основи дизайну : навч. посіб. / С. І. Матвієнко. –Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2016. – 201 с.
26. Щеглова А.В. Бумажные картины: [пап'є-маше, декупаж, трехмерное панно] / А.В. Щеглова. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 277 с.

Допоміжні

27. Афонькин С.Ю., Лежнева Л.В., Пудова В.П. Оригами и аппликация. – СПб: ООО Изд-во «Кристалл», 1998. – 304 с.
28. Дубровская Н.В. Приглашение к творчеству / Н. В. Дубровская. – СПб.: Детство-Пресс, 2004.
29. Клиентов А.Е. Народные промыслы / А.Е. Клиентов – М.: Белый город, 2006.
30. Станкевич М.С. Декоративно-прикладне мистецтво / М. С. Станкевич.– Львів: Світ, 1993
31. Шумаков Ю.В., Шумакова Е.Р. Оригами – чудеса из бумаги. Учебное пособие / Ю. В. Шумаков, Е.Р. Шумакова. – Ростов на Дону, 1997. – 104с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

32. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
33. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського <http://www.dnpb.gov.ua/>
34. Наукова бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова – <http://lib.npu.edu.ua/>
35. Страна Мастеров. Творчество для детей и взрослых –
<http://stranamasterov.ru/>
36. Поделкино – <http://podelkino.com/>